

Gdańsk 11.08.2023

Dr hab. Maciej Nyka, prof. UG

Katedra Prawa Gospodarczego Publicznego i Ochrony Środowiska

Wydział Prawa i Administracji

Uniwersytet Gdański

Recenzja w postępowaniu o nadanie Doktorowi Marcinowi Stoczkiewiczowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki prawne

I Zagadnienia wstępne

1. Podstawy formalnoprawne recenzji

Podstawą do sporządzenia niniejszej recenzji jest uchwała Rady Naukowej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego w sprawie powołania Komisji habilitacyjnej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne Panu Doktorowi Marcinowi Stoczkiewiczowi. W związku z powierzeniem mi funkcji recenzenta przygotowuję niniejszą recenzję.

Pan Doktor Marcin Stoczkiewicz 26 listopada 2022 roku wystąpił do Rady Naukowej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego za pośrednictwem Rady Doskonałości Naukowej z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie: nauk społecznych w dyscyplinie: nauki prawne. Jako osiągnięcie naukowe będące podstawą do przeprowadzenia w/w postępowania wskazał monografię swojego autorstwa pt.: Prawo ochrony klimatu w kontekście praw człowieka, Warszawa 2021, ISBN 978-83-8246-579-2; ISBN EPUB 978-83-8286-036-8, wydawnictwo Wolters Kluwer, recenzent wydawniczy: prof. UKW dr hab. Zbigniew Bukowski, ss. 470.

2. Przedmiot recenzji i kryteria oceny

Zgodnie z treścią art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 478) stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która:

- 1) posiada stopień doktora;
- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej:
 - a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo publikujące recenzowane monografie naukowe, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami ustawy, lub
 - b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami ustawy, lub

- c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;
- 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej. Zgodnie z art. 221 ust. 8 ww. ustawy przedmiotem recenzji w postępowaniu habilitacyjnym powinna być ocena, czy osiągnięcia naukowe osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy, a więc czy osoba ta posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym – między innymi – co najmniej jedną monografię naukową wydaną przez odpowiednie wydawnictwo.

Niniejsza recenzja obejmuje zatem dwa główne elementy oceny. W pierwszej kolejności analizie poddana zostanie monografia dr Marcina Stoczkiewicza pt.: „Prawo ochrony klimatu w kontekście praw człowieka”, jako monografia wskazana przez Habilitanta jako podstawa przeprowadzenia postępowania. W tym przypadku oceniana będzie zgodność w/w monografii z wymogami zawartymi w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tj. w szczególności, czy monografia ta stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne. Dodatkowo badaniu poddany zostanie dorobek Habilitanta wykazany w dokumentacji załączonej do wniosku, w kontekście spełnienia przesłanki z art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy, a więc wykazania się przez Habilitanta istotną aktywnością naukową, realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej. W ramach tego elementu badane będzie także informacje dotyczące współpracy Habilitanta z otoczeniem społecznym i gospodarczym. Pomocą w ocenie w/w elementów jest opublikowany na stronie RDN opatrzony komentarzem wzór „Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny”

(<https://www.rdn.gov.pl/dl/102/attachment/ba3d3e/4%20Wykaz%20osi%C4%85gni%C4%99%C4%87%20naukowych%20albo%20artystycznych.pdf>)

II Ocena monografii „Prawo ochrony klimatu w kontekście praw człowieka”

1. Trafność wyboru obszaru badawczego i tematu rozprawy

Wzrost ilości i szczegółowości norm z zakresu prawa ochrony środowiska powoduje, że w ramach tego obszaru badawczego wyodrębiają się węższe obszary badawcze jak chociażby prawo wodne, prawo odpadowe, prawo emisyjne, czy wreszcie prawo ochrony klimatu. Podział ten umożliwia pewne zawężenie analiz oraz wskazanie na specyficzny obszar prawa ochrony środowiska, który poddawany ma być ocenie w interesującym nas przypadku. W doktrynie przeważają opinie o niesamodzielnym charakterze tych obszarów badawczych, które posiadają niekiedy specyficzne (sub)zasady, bazujące na zasadach ogólnych prawa ochrony środowiska, jednakże tak samo jak poszczególne elementy ekosystemu stanowią o jego całości, tak samo poszczególne obszary prawa ochrony środowiska nakierowane są na ogólnie dobry stan ekosystemu.

Rozwój międzynarodowego prawa środowiska od ponad 50 lat realizuje się w dwóch podstawowych nurtach. Pierwszy z nich stanowią tradycyjne instrumenty związane z ochroną środowiska, a w zasadzie najczęściej poszczególnych jego elementów za pomocą instrumentów konwencyjnych. Podejście to odnoszące się w mniejszym lub większym stopniu do idealistycznych koncepcji ochrony środowiska dominuje i dla mniej obeznanych z tematem stanowi niekiedy całość problematyki prawnej ochrony środowiska. Warto wskazać jednak także na rozwijający się od Konferencji Sztokholmskiej, niejako równoległy drugi nurt, tj. ochronę środowiska poprzez pryzmat identyfikacji i ochrony prawa człowieka do środowiska. Wbrew pozorom indywidualizm ochrony praw podmiotowych w obszarze ochrony środowiska, czy klimatu realizowany przez nurt ochrony

praw człowieka, oraz komunitariańskie podejście w odniesieniu do ochrony środowiska jako dobra wspólnego mogą nie tylko ze sobą współistnieć, ale nawzajem się uzupełniać.

Przy realizacji ochrony środowiska za pomocą praw podmiotowych dostrzec można trzy modele. Pierwszy z nich promuje wykorzystanie istniejących praw człowieka w celu ochrony środowiska;. Drugi dostrzega konieczność reinterpretacji istniejących praw człowieka w celu ochrony środowiska. Wreszcie po trzecie - uznawanie nowych, środowiskowych praw człowieka. Analogicznie w przypadku wykorzystania praw człowieka w ochronie klimatu, mówić można o wykorzystywaniu w tym celu już istniejącego katalogu praw człowieka, reinterpretacji istniejących praw człowieka celem zwiększenia efektywności instrumentów ochrony klimatu jak i identyfikacji prawa do bezpiecznego klimatu jako prawa podmiotowego.

Deklarowanymi przez Autora celami badań ujętych w prezentowanej monografii jest analiza w jakim zakresie prawo ochrony klimatu odwołuje się dla realizacji swoich celów do instrumentów właściwych dla praw człowieka; sprawdzenie, jakie znaczenie mają prawa człowieka w prawnej ochronie klimatu, a także, czy uzupełnienie prawa ochrony klimatu o instrumenty prawne odwołujące się do praw człowieka może wzmocnić jego skuteczność. W celu odpowiedzi na postawione powyżej pytania badawcze Autor poddaje analizie międzynarodowe i europejskie prawo ochrony środowiska. Podejście takie wydaje się być prawidłowe. Prawo międzynarodowe (w tym europejskie) ma podstawowe znaczenie w kontekście koordynacji wysiłków w walce ze środowiskowymi zagrożeniami globalnymi, do których zaliczyć trzeba zmiany klimatu. Podobnie zresztą jak w obszarze ochrony praw człowieka, międzynarodowe prawo klimatu ustala standardy uniwersalne, które następnie realizowane są w ramach ustawodawstw krajowych. Spośród szeregu praw człowieka, które mogą być brane pod uwagę w kontekście ochrony klimatu Autor wybrał te, które w istocie odgrywają największą rolę w operatywny tworzeniu standardów w zakresie ochrony klimatu. Są nimi prawo do życia, jako najbardziej podstawowe i fundamentalne prawo człowieka, będące swoista inspiracją dla ewolucji innych praw; prawo do środowiska, jako podstawowe prawo

z katalogu środowiskowych praw człowieka; oraz formujące się w doktrynie, jak i praktyce prawo człowieka do bezpiecznego klimatu.

W świetle powyższych uwag uznać trzeba, że Autor dokonał trafnych wyborów w zakresie określenia obszaru badawczego. Jeśli chodzi o sam tytuł, to redakcyjnie pewnie korzystniej byłoby użyć bardziej precyzyjnego określenia niż „kontekst” praw człowieka. W analizowanej rozprawie prawa człowieka analizowane są pod kątem ich potencjału dla zwiększenia skuteczności ochrony klimatu. Jest to więcej niż kontekst, jest to ocena ich wykorzystania dla osiągnięcia konkretnego celu. Autor formułując tytuł w taki sposób zachowuje daleko idącą ostrożność w stawianiu tez (zwłaszcza w tytule pracy), co wypada mi jako recenzentowi zaakceptować, chociaż pozostają z pewnym niedosytem w tym zakresie.

2. Struktura pracy i zagadnienia merytoryczne.

Autor podzielił pracę na dwie podstawowe części, w ramach których wyodrębnione zostały rozdziały oraz podrozdziały. Rozdział pierwszy zatytułowany został „Zagadnienia wstępne”. Jakkolwiek tytuł ten mógłby pewnie być bardziej precyzyjny i w większym stopniu ujawniać treść, to w istocie dotyczy on zagadnień, od których rozpoczynać powinna się każda analiza problematyki ochrony klimatu, a więc od krótkiego wprowadzenia do mechanizmów zmian klimatu z perspektywy nauk o Ziemi i nauk przyrodniczych. Wydaje się to wciąż bardzo potrzebne wobec szeroko prowadzonej w tym zakresie akcji dezinformacyjnej, która docierać zaczyna nawet do podręczników szkolnych. W rozdziale tym zawarto także podstawowe informacje dotyczące roli prawa w ochronie klimatu, jak i wstępnego zarysu relacji zmiany klimatu – prawa człowieka. W rozdziale tym znalazły się także podstawowe uzasadnienia podjęcia tematu badań oraz informacje metodologiczne o pracy, niezbędne w przypadku przygotowywania pracy na stopień naukowy.

W części pierwszej Autor koncentruje się na analizie podstaw prawnych ochrony klimatu. Robi to jak zostało już wspomniane zarówno z perspektywy prawa międzynarodowego (II rozdział) jak i prawa europejskiego (III rozdział). W rozdziale II badaniom poddano UNFCCC wraz z protokołem z Kioto, ale także najbardziej aktualne porozumienie paryskie, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji wynikającego z realizacji zasady wspólnej acz zróżnicowanej odpowiedzialności mechanizmu ustalania i aktualizacji wkładów krajowych. Rozdział III koncentruje się na europejskim prawie ochrony klimatu, z uwzględnieniem jego ewolucji jak i sposobu ujmowania problematyki ochrony klimatu w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. Dodatkowym elementem tej części opracowania jest rozdział IV traktujący o instrumentach prawnych ochrony klimatu. W instrumentach tych Autor słusznie dostrzega istotną z punktu widzenia tematu monografii lukę, jaką jest problem implementacji norm międzynarodowego ale i europejskiego prawa ochrony klimatu do krajowych porządków prawnych. Pomimo możliwości stosowania norm o charakterze proceduralnym gwarantującym dostęp do informacji, czy partycypację publiczną także w ochronie klimatu, identyfikacja i nadanie operatywności prawu do bezpiecznego klimatu wprowadziłoby nową wartość do systemu prawa ochrony klimatu.

Część druga monografii koncentruje się na roli jaką prawa człowieka mogą mieć/mają w obszarze ochrony klimatu. Autor przyjmuje tutaj dwie perspektywy, bo z jednej strony analizuje stan de lege lata, z drugiej strony nie unika stawiania postulatów o charakterze de lege ferenda. Z tej perspektywy analizowana jest relacja pomiędzy prawem ochrony klimatu a prawami człowieka. Jak zauważa Autor prawo ochrony środowiska nie zawiera aktualnie instrumentów odwołujących się do aktywności obywateli i ochrony praw człowieka. Autor wskazuje ten obszar jako istotną lukę, która waży na efektywności prawnej regulacji ochrony klimatu. Z drugiej jednak strony co także podkreśla Autor z treści art. 2 porozumienia paryskiego wiąże nam obowiązki w zakresie ograniczania globalnego ocieplenia z obowiązkiem realizacji przez Państwa swoich obowiązków w obszarze ochrony klimatu. Jak podkreśla to Autor w publikacji zmiany klimatu ograniczają a nawet

uniemożliwiają korzystanie z praw człowieka. W tym kontekście Autor w rozdziale VI poddaje analizie ochronę prawa do życia w kontekście problematyki zmian klimatu. Powołując się na orzecznictwo sądowe, w szczególności ETPCZ, oraz niektórych sądów krajowych wskazuje na istnienie pozytywnych obowiązków państw w zakresie ochrony prawa do życia. Wśród nich identyfikuje także te odnoszące się do zmian klimatu. W rozdziale VII Autor pochyla się nad relacjami pomiędzy prawem do środowiska, a kwestiami ochrony klimatu. Relacja ta wydaje się oczywista – środowisko definiowane w prawie międzynarodowym jest rzadko, ale doktryna raczej jednoznacznie ujmuje klimat jako jeden z elementów środowiska. Także i w tym przypadku Autor wskazuje na istotne braki proceduralne, które powodują, że w niektórych regionalnych traktatach środowiskowych pomimo przyznawania prawa środowiska (niezależnie od przydawanych mu przymiotników) brakuje gwarancji procesowych realizacji tego prawa. Na tle innych regionów w korzystnej sytuacji pod tym względem wydaje się być Europa. Z jednej strony większość państw europejskich jest stroną konwencji z Aarhus, z drugiej strony EKPC pomimo braku bezpośrednich odniesień do kwestii środowiskowych umożliwia interpretację jej norm w sposób, który daje realne gwarancje ochrony interesu jednostki w tym zakresie. Co więcej normy prawa międzynarodowego oddziałują na normy prawa krajowego i krajowe sądy, wprowadzając stosowne gwarancje w zakresie prawa do środowiska w wymiarze ochrony klimatu, na poziomie krajowym. W ostatnim rozdziale Autor pochyla się nad tworzącą się koncepcją prawa do bezpiecznego klimatu. Jak słusznie zauważa, prawo to jest obecnie w fazie konceptualizacji, z pierwszymi próbami ujmowania tego prawa w ramy normatywne (jurydyzacja). W tym kontekście Autor powołuje się na sprawę *Juliana vs USA*, w której pomimo niekorzystnego wyroku udało się jednak uzyskać szerszą akceptację dla koncepcji prawa do bezpiecznego klimatu. Jednym z ciekawszych i zasługujących na podkreślenie wniosków Autora, zawartych w prezentowanej monografii jest stwierdzenie, że powiązanie prawa ochrony środowiska i systemu ochrony praw człowieka może znacząco wzmocnić efektywność

prawa klimatycznego. Co więcej wynikająca pogarszającego się stanu klimatu, opresyjność norm ochrony klimatu, sama w sobie powodować może ryzyko ingerencji w podstawowe prawa jednostki.

3. Wykorzystane metody badawcze

W odniesieniu do analizy metod badawczych, z pewnym rozczarowaniem trzeba stwierdzić, że Autor poniechał dobrej praktyki stosowanej w pracach na stopień, polegającej na ujęciu w jednej z jednostek redakcyjnych problematyki metod badawczych wykorzystanych w pracy. Być może wynika to z polityki wydawnictwa w której ukazała się monografia. Jednakże prawidłowo prowadzona procedura badawcza wymaga zastosowania odpowiednich metod (J. Apanowicz Metodologia nauk Toruń 2003 s. 71). Właściwy ich dobór warunkuje prawidłowość działań badacza w dążeniu do realizacji celu badawczego, albo bardziej ogólnie w dążeniu do obiektywnego poznania rzeczywistości. Stąd też ocena właściwości doboru metod badawczych stanowi istotny element oceny dojrzałości naukowej osoby ubiegającej się o stopień naukowy.

W przypadku recenzowanej rozprawy widać wyraźnie, że dobór metod badawczych warunkowany był przedstawionymi w poprzedniej sekcji celami badawczymi. Podobnie jak w przypadku większości analiz prawnych punktem wyjścia badań przeprowadzonych w recenzowanym opracowaniu jest metoda formalno-dogmatyczna. Autor posługuje się wykładnią językową, systemową i funkcjonalną celem rekonstrukcji elementów składających się na prawa człowieka, które Autor umiejscawia w kontekście (jak sam to stwierdza) ochrony klimatu. W rozprawie Autor stosuje także metodę ekonomicznej analizy prawa. Jest ona wykorzystywana w tych elementach, gdzie konieczne jest zastosowanie podejścia wartościującego. W istocie w odniesieniu do opracowań dotyczących zagadnień powiązanych z ochroną środowiska metoda ta jest relatywnie często wykorzystywana w tym obszarze w którym autorzy chcą badać funkcję użyteczności społecznej i dokonywać określonych wyborów związanych z decyzjami w zakresie korzystania ze

środowiska (por. A. Bator, Instrumentalizacja jako założenie ekonomicznej analizy prawa, [w:] Analiza ekonomiczna w zastosowaniach prawniczych, J. Stelmach, M. Saniewicka (red.), Warszawa 2007, s. 31). Oprócz tego w rozprawie zaobserwować można wykorzystanie metody prawnoporównawczej stosowanej głównie dla porównywania poszczególnych instytucji w różnych systemach ochrony praw człowieka.

4. Źródła

W pracy wykorzystano szerokie spektrum źródeł. Ze względu na tematykę rozprawy dominują źródła zagraniczne, ale Autor nie zapomina także o autorach krajowych, prezentując reprezentatywny przegląd krajowych publikacji w zakresie odwołującym się do tematyki rozprawy. Warto wskazać na szeroko stosowane orzecznictwo sądowe, w tym także orzecznictwo sądów pozaeuropejskich. Źródła wykorzystywane są w sposób umiemy, odesłania są precyzyjne. Przypisy w rzetelnej ilości, niezbyt rozbudowane, nie konkurują z tekstem głównym w realizacji funkcji informacyjnej.

Podsumowując trzeba podkreślić wysokie walory naukowe prezentowanej monografii, ciekawie postawione tezy oraz bardzo dobry pod względem metodologicznym sposób ich realizacji. Odpowiadając na podstawowe pytanie dotyczące powyżej przedstawionej części recenzji a zarazem podstawowego warunku związanego z ubieganiem się o stopień naukowy doktora habilitowanego muszę jednoznacznie stwierdzić, że w mojej opinii zaprezentowana monografia bez wątpienia stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne.

III Ocena dorobku naukowego Habilitanta.

1. Zagadnienia wstępne

Dorobek naukowy Habilitanta obejmuje 33 pozycje, w tym jedną monografię własną, jedną współautorską, autorstwo 16 artykułów naukowych, 10 rozdziałów w monografiach zbiorowych oraz redakcja 3 publikacji. Dorobek ten w kategoriach ilościowych plasuje się w dobrej średniej jeśli chodzi o postępowania tego typu. Spora część dorobku, szczególnie jeśli chodzi o artykuły naukowe, to dorobek powstały przed rokiem 2012. Po tej dacie widać istotny spadek aktywności publikacyjnej Habilitanta, z pewnym wzrostem tej aktywności w okresie bezpośrednio poprzedzającym złożenie wniosku wszczynającego postępowanie habilitacyjne.

2. Nurty badawcze

W dorobku Habilitanta można wyróżnić kilka podstawowych nurtów badawczych. Pierwszym z nich jest nurt odwołujący się do aksjologii prawa środowiska. W publikacjach reprezentowanych w tym nurcie Habilitant poddaje analizie podstawowe zasady ochrony środowiska w powiązaniu z niektórymi innymi zasadami, w szczególności zasadami ustrojowymi. Na szczególne zainteresowanie zasługuje artykuł „Prawo ochrony środowiska w kontekście zasady proporcjonalności”. Zwracam na niego uwagę, z uwagi na fakt, że rozważania prezentowane w tym artykule, rozwinięte i bardziej dojrzałe, zostały zaprezentowane w rozprawie habilitacyjnej. Badania prowadzone przez Habilitanta w ramach tego nurtu objęły zasadę zrównoważonego rozwoju, zasadę zanieczyszczający płaci, zasadę proporcjonalności, zasadę dostępu do informacji o środowisku (zasada ta była przedmiotem kilku publikacji i mogła by nawet być traktowana jako odrębny nurt w badaniach Habilitanta).

Drugim nurtem badawczym reprezentowanym w dorobku Habilitanta jest oddziaływanie prawa ochrony środowiska na warunki prowadzenia działalności gospodarczej, a więc można by

było powiedzieć „gospodarcze prawo środowiska”. W nurcie tym Habilitant konfrontuje zasadę swobody działalności gospodarczej oraz zasadę ochrony własności z zasadami i celami prawa ochrony środowiska. Szczegółowe publikacje realizowane w ramach tego nurtu dotyczyły prawa odpadowego, prawa energetycznego, prawa emisyjnego, systemu handlu uprawnieniami do emisji. Także i w tym nurcie można znaleźć wątki, które później rozwijały się w tezy prezentowane w rozprawie habilitacyjnej.

Trzecim nutem badawczym reprezentowanym w dorobku Habilitanta jest problematyka pomocy publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem sektora energetycznego. W tym nurcie warto przywołać monografię „Pomoc państwa dla przedsiębiorstw energetycznych w prawie Unii Europejskiej”. Monografia ciekawa, dobrze napisana oraz podnosząca już ponad 10 lat temu kwestię związaną z koniecznością pomocy publicznej dla przedsiębiorstw energetycznych, celem umożliwienia im realizacji coraz ambitniejszych oczekiwań w zakresie ograniczenia emisji, czy rozwoju OZE. W podobnym nurcie opublikowane zostały rozważania Habilitanta w publikacji „Subsidies: A driving force or obstruction for the Polish Energy transition?. Analysis of State aid for the power sector in Poland”.

Zaprezentowane nurty badawcze oraz składający się na nie dorobek publikacyjny Autora nie jest może (co zostało już wcześniej wspomniane) bardzo duży ilościowo. Jego zaletą jest jednak z pewnością bardzo dobry poziom warsztatowy i merytoryczny rozważań, a także spójność. Spójność tą dostrzegam w szczególności z rozważaniami zawartymi w rozprawie habilitacyjnej. Czytając publikacje Autora odnoszę wrażenie, że pomysł na monografię zaprezentowaną jak „dzieło” w obecnym postępowaniu, dojrzewał u habilitanta niemalże od momentu uzyskania stopnia doktora.

3. Aktywność naukowa (poza publikacjami) realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Habilitant może poszczycić się dużą ilościowo oraz istotną jakościowo aktywnością naukową, w tym ważnymi osiągnięciami w zakresie współpracy międzynarodowej. Początki swojej kariery naukowej związał z Uniwersytetem Jagiellońskim. To tutaj przypada najbardziej twórczy ale i najdłuższy okres jego kariery w instytucjach naukowych. Współpracował także z Uniwersytetem Warszawskim, w szczególności z zespołem Pani Profesor Marii Magdaleny Kenig-Witkowskiej oraz zespołem Uniwersyteckiego Centrum Badań nad Środowiskiem i Zrównoważonym Rozwojem. Z krajowych instytucji naukowych nie sposób nie wspomnieć o współpracy Habilitanta z wyśmienitym zespołem Pani Profesor Barczak z Uniwersytetu Szczecińskiego. W 2021 roku Habilitant podjął współpracę z Sabin Centre for Climate Change Law na Columbia University NY.

W każdej z analizowanych instytucji naukowych, niezależnie od podstawy formalnej tą współpracę konstytuującej, Habilitant przejawia istotne zaangażowanie, kreatywność i pokazuje świetne efekty swojej działalności. W dorobku pozycje dotyczące tej współpracy są rozbudowane i wskazują na realny i rzetelny udział Habilitanta. Wprawdzie aktywność ta standardowo nie jest uznawana za aktywność naukową, a Habilitant w autoreferacie wspomina o niej jedynie szczątkowo, to jednak nie sposób nie wspomnieć o zaangażowaniu Habilitanta w organizacji ClientEarth. Zajmując wysokie stanowisko w tej organizacji Habilitant doprowadził/współdoprowadził do tego, że organizacja ta stała się jednym z czołowych NGO's środowiskowych w Polsce. Angażuje się w najbardziej istotne problemy środowiskowe, prezentując wyważone, merytoryczne i dobrze przygotowane stanowiska, uczestnicząc w sporach sądowych i świadcząc pomoc prawną. Aktywność Habilitanta w tym zakresie także wykracza poza ramy tylko krajowe. Aktywność tą pozwalam sobie wspomnieć w miejscu gdzie omawiana jest aktywność naukowa, a nie pozostała zawodowa, z uwagi na fakt, że w ramach tej aktywności Habilitant był redaktorem trzech monografii odnoszących się zawsze do aktualnych i palących problemów środowiskowych, w których rozwiązanie zaangażowana była ClientEarth.

Habilitant pozostaje aktywnym uczestnikiem debat naukowych, czego przejawem są Jego liczne wystąpienia na konferencjach i seminariach, a także Jego udział w organizacji takich eventów. W jego dorobku widnieje około 20 wystąpień na krajowych i międzynarodowych konferencjach i sympozjach. Warto wspomnieć także o członkostwie Pana dra Marcina Stoczkiewicza w European Environmental Law Forum – jednej z największych międzynarodowych organizacji zrzeszającej prawników zajmujących się ochroną środowiska.

Podsumowując powyższą część recenzji trzeba wskazać, że Habilitant przejawia aktywność naukową, której zarówno ilość jak i jakość w zupełności uzasadnia nazwanie tej aktywności istotną. Aktywność ta realizowana jest zarówno w Polsce, w wielu wiodących ośrodkach jak Kraków, Warszawa, czy Szczecin, jak i poza granicami, jak w USA. Zaangażowanie Habilitanta w kierowanie organizacją ClientEarth wskazuje na bardzo istotne Jego zaangażowanie we współpracę z otoczeniem społecznym i gospodarczym.

IV Konkluzja recenzji

Biorąc pod uwagę wielkość i wartość dorobku naukowego Pana dra Marcina Stoczkiewicza, jego istotną aktywność naukową realizowaną w różnych ośrodkach badawczych w Polsce i poza granicami, jego zaangażowanie we współpracę z otoczeniem społecznym i gospodarczym jestem przekonany, że spełnia On wszystkie ustawowe wymogi przewidziane dla kandydatów ubiegających się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego, które zawarte zostały w art. 219 ust. 1 ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce. Po spełnieniu innych przesłanek przewidzianych prawem możliwe i zasadne jest kontynuowanie postępowania habilitacyjnego.

KIEROWNIK KATEDRY
Prawa Gospodarczego Publicznego
i Ochrony Środowiska

dr hab. Maciej Nyka
profesor Uniwersytetu Gdańskiego